

Ewa Szary-Matywiecka

"Studia o metaforze. 2", Red.
M.Głowiński,
A.Okopień-Sławińska, Wrocław 1983 :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 27/2 (92), 280-284

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STERNA-WACHOWIAK Sergiusz: Jerzego Jankowskiego dramat semiotyczny. Fragment pracy "Styl i poetyka modernistycznych, dziennikarskich i futurystycznych zachowań pisemnych w twórczości Jerzego Jankowskiego. "Ruch Literacki" 1983 z. 1 s. 19-37.

Omówienie twórczości Jerzego Jankowskiego ze szczególnym podkreśleniem jego futurystycznego nowatorstwa. Zdaniem autora, pisarstwo twórcy "Tranu w popszek ulicy", jest interesujące, gdyż znajduje się na pograniczu dwóch poetyk, estetyk, systemów komunikacyjnych - modernistycznego i futurystycznego. To pisarstwo nie rozstrzyga o wyższości żadnej ze stron, ale jest obrazem aktualnego układu sił pomiędzy ustępującą i wchodzącą poetyką.

BP/92/80

D.B.

STUDIA O METAFORZE. 2. Red. M. Głowiński, A. Okopień-Sławińska. Wrocław 1983, Oss., PAN IBL, Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 62, ss. 267, zł 160,-

Obszerny zbiór studiów stanowiący dorobek konferencji naukowej zorganizowanej w IBL (1979 r.) na temat szeroko ujmowanych i rozumianych zjawisk metafory. Studia te poświęcone są głównie nazywaniu, opisywaniu i wyjaśnianiu wciąż niepojętych mechanizmów znaczeniowych towarzyszących powstawaniu metafor w obrębie twórczości artystycznej, ale i w samej mowie. Są one także świadectwem wielości i różnorodności ujęć tych mechanizmów: potwierdzają obiegowe przekonanie, że odmienności w rozumieniu znaczeniowych swoistości metafor idą w ślad za nowymi, ogólnymi, teoriami znaku i znaczenia.

BP/92/81

E.Sz.-M.

STUDIA O METAFORZE. 2 (c.d.)

Oto spis studiów oraz schematyczne objaśnienie treści tych, których tytuły są sformułowane ogólnie: H. Markiewicz: Uwagi o semantyce i budowie metafory (rejestr ogólnych trudności występujących przy interpretacji znaczeń metaforycznych oraz podział metafor na trzy typy: konfrontacyjny, ewokacyjny i ewokacyjno-konfrontacyjny); A. Okopień-Sławińska: Metafora bez granic (wskazanie trudności w wyznaczaniu granic między wyrażeniami metaforycznymi i innymi; sformułowanie tezy, że pojęcie znaczenia podstawowego lub dosłownego jako alternatywy dla metafory jest problematyczne); R. Tokarski: Uwagi o semantycznych mechanizmach zmian metaforycznych (odtworzenie procesów zmian znaczeniowych - rozumianych jako relacja między znaczeniem dosłownym a znaczeniem metaforycznym - w obrębie kilku przykładowo dobranych tzw. "metafor dopełniaczowych"); A. Bogusławski: Interpretacja nieliteralna, metafora, proporcja analogiczna (próba ustanowienia pojęcia interpretacji nieliteralnej);

BP/92/81

E.Sz.-M.

STUDIA O METAFORZE. 2 (c.d.)

M. Głowiński: Metafora, demetaforyzacja, konteksty (zwrócenie uwagi na zachodzące w obrębie twórczości poetyckiej zjawiska znaczeniowo odwrotne niż metaforyzacje: wynikają one z udosłowniania się znaczeń metaforycznych - realnego lub baśniowego); E. Balcerzan: Metafora a interpretacja (porównawcza analiza celów, do których zmierza poezja, posiłkując się metaforami oraz teoria i krytyka literacka, która te metafory objaśnia); T. Dobrzyńska: Tworzywo metafory. Polemika z deterministyczną teorią Derka Bickertona (konceptje deterministyczne głoszą predestynację pewnych wyrażen języka do pełnienia ściśle określonych znaczeń przenośnych w oparciu o konwencje); J. Japola: Metafora a teoria aktów mowy; J. Frankowski: Metafora w "Biblii"; M. Grzędzielska: Metafora dźwiękowa (wskazanie układów brzmieniowo-metaforycznych wykazujących tendencje do omijania organizacji gramatycznej, leksykalnej, a i sensu).

BP/92/81

E.Sz.-M.

STUDIA O METAFORZE. 2 (c.d.)

T. Skubalanka: O pojęciu irradacji semantycznej i jego przydatności dla opisu magicznych funkcji mowy (irradiacja to - mówiąc najogólniej - kształtowanie się pól semantycznych wyrażzeń, które wzajemnie na siebie oddziałują); M. Stala: O metaforze w liryce młodopolskiej. Wizualność, awizualność, implikacje poznawcze; M. Porębski: Czy metaforę można zobaczyć (o konstytuowaniu się znaczeń metaforycznych w obrazach); B. Pociąg: Muzyka a metafora.

BP/92/81

E.Sz.-M.

STUDIA O TWÓRCZOŚCI SŁOWACKIEGO. Red. I. Opacki, Katowice 1982, Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, nr 536. ss. 160.

Siedem szkiców opatrzonych krótkimi streszczeniami w języku rosyjskim i angielskim. T.J. Makles: Narodziny historii. O "Mindowem" w 150(?) rocznicę; Ł. Ginkowa: "Sowiński w okopach Woli" Juliusza Słowackiego; M. Piechota: Słowackiego przypowieść o dawnym Polaku; A. Nawarecki: Trzy żarty Juliusza Słowackiego; L. Świrad: Jaszczur ze skrzydłem u nogi. O "Wacławie" Juliusza Słowackiego; M. Cieśla: Ja-prorok. O mistycznej twórczości Juliusza Słowackiego. Recenzentem zbioru była A. Kowalczykowa.

BP/92/82

H.G.